

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Szépirodalmi- és Közgazdasági hetilap.

A Barsvármegyei Községi és Körjegyzők Egyesületének hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal hová
a lapba szánt kéziratok, hirdetések,
előfizetési díjak küldendők:
LÉVA KAZINCZY-UTCZA, 2. SZÁM.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.
Szerkesztőségi telefon szám 24.

Felolvaszerkesztő és kiadó:
SCHULCZ IGNÁC.

Szerkesztő:
KOPERNICZKY CORNÉL.

Előfizetési ár:
Egész évre K. 5.—
Fél évre „ 2.50
Negyed évre „ 1.25
Egyes példány 10 fillérről kapható:
SCHULCZ IGNÁC LAPTULAJDONOSNÁL.

Gazdasági közigazgatás.

Nem lehet elvitatni, hogy Magyarország a szociális társadalmi akciók szép eredményeket hoztak létre. A gyermekmenhelyek, szanatóriumok, népkonyhák, fogyasztási szövetkezetek, továbbá egyéb humánus intézetek, melyek a nép erkölcsi, anyagi helyzetét előmozdítani törekcsenek, lassan ugyan, de mégis szaporodnak. Ámde nem szabad kívánnunk, hogy érettünk mindent az állam tegyen. A kormányok bőségszarui és a segítségére szoruló rétegek üres tarisznyái oly távol állanak egymástól, hogy mire a kívánatosnak látszó ajándékok megérkeznek, a sok jónak hasznát venni már alig lehet. Régi közmondás, hogy: aki gyorsan ad, kétszer ad. A segélyadást értéktelenné teszi a késedelem. Amely szerkezet minél több erőátvitellel rendelkezik, annál csodálatosabb hatást tud produkálni.

Igazán csodálkozhatunk, hogy ily viszonyok közt mégis nagynehezen kivittuk magunknak azt a tiszteletreméltó polcot, melyen mint kulturnemzet foglalhatunk helyet. De még mennyi tenni valónk van! Hiszen csak a kezdet kezdeténél állunk. Minden irányban mily

óriási feladatok megoldása lebeg szemünk előtt midőn összehasonlítjuk a nyugati nagy nemzetek szédületes repüléseit, a mi tökéletlen szárnypróbálgatásainkkal. Magyarország fokozottabb fejlődését — a mai széthúzó társadalomra támaszkodva — keresztülvinni nem tudjuk, ez a mód legalább is nagyon lassúnak mutatkozik. Miniszteri leiratokkal, jóindulatu oktató rendeletekkel, buzdítással, sarkalással általános, tartós szociális mozgalmat teremteni nem lehet. Pedig nekünk még erősödni kell — különösen gazdaságilag! Hisz ezzel karöltve jár az ipar és kereskedelem felvirágozása, mely az elszigetelt osztályok közé összekötő hidakat fog emelni.

Tehát erősödnünk kell gazdaságilag, de miként?

Az a vak politika, merőben ábrándozás, melynek jelszava, hogy először az egyes polgárok anyagi helyzetén kell segíteni, módosabbá kell tenni a népet, azután minden magától jön. Első sorban nem az egyeseket kell vagyonhoz, jobb megélhetéshez juttatni, hanem a községeket, mint erkölcsi testületeket. A reformálásnak innen kell kiindulni. Minden község legyen egyszersmind gazdasági iskola,

mintatelep, szemmel látható élő példa, mely munkára, takarékoságra, élelmességre buzdítaná, szoktatná a népet, társadalmat. A szegény államot csak a vagyonos községek tehetik erőssé. Vagyonos községek helyes háztartással a népet is boldogítani tudják. A nemzet erősítésének ez a legbiztosabb, legkönnyebben elérhető módja. Az állam a községekben találja fel erőinek hatalmas megosztóit, ez az erőátvitel fogja a társadalom átalakítását létrehozni s abban valóban pezsgést előidézni. A községeknek kell vezető szerepet végezni, nem a szétdarabolt, zilált társadalom egyes feltűnő, azután letűnő alakjainak. Mily más eredmény mutatkoznék, ha községeink céltudatos házi gazdálkodással, házi fogyasztási szövetkezéssel, értékesítő közraktárral szolgálnák nemzeti iparunkat, kereskedelmünket.

Itt rá kell, hogy mutassunk a tömeges társulás előnyeire.

Ha milliók egy célt tűznek ki maguknak, egy cél eléréseért egy táborba állanak össze, kis fáradtsággal, kis áldozattal bámulatos dolgokat tudnak kivívni. Míg az egyesek egymástól különállva, szervezés nélkül, gyengék s nagy megerőltetéssel is csak vergődnek.

Csemege, fűszerárak
és cukorkák

Valódi prágai sonkák
élő dunai és balatoni
halak

déli gyümölcs, tea, rum, likör, pezsgő,
palack bor óriási választékban kapható
Kertész Lajos
fűszer és csemege kereskedésében
Léván.

Társadalmunkban az alkotás esirái megvannak, csak egységes vezetést nem találunk. Kapkodunk jobbra-balra rendszertelenül. Így többet rontunk, mint alkotunk. Bizalmunk a sivár jelenben megrendült. Érezzük, hogy a mai állapoton segítenünk kell! segítséget várunk, s azt sem tudjuk honnan? Külföldi példákról másolgatunk s nem vesszük észre, hogy a mi intézményeink, a mi alapberendezésünk egészen más, mint a külföldnek konzekvensen a természetes úton kifejlődött kultúr s gazdasági intézményei. A külföld civilizált államaiban a társadalom s a közigazgatás századok óta egybeforrott. Nálunk e két tényező egymástól idegen. Bürokratikus úton társadalmi problémákat akarunk megoldani. A centralizált közigazgatás segítségével akarjuk az állam gazdaságát, kulturáját fokozni s a ténykedésből a társadalmat egészen kiküszöböljük.

Magyarország felvirulása a községeknek szociális életétől függ csupán. A községeknek, e jogi testületeknek társulása, szövetsége lesz a megváltó hatalom, mely nemzetünket nagyra teheti. A közsé-

geket át kell szervezni. Oly hatalmi eszközökkel kell azokat felruházni, oly mozgékonyt kell azokat önteni, hogy a községek társadalmi alapon az ipar, kereskedelem, gazdaság empóriumaiává váljanak. Kezdetben állami segítséggel kellene a községi gazdálkodást üzembe venni, itt-ott kisebb iparvállalatot lehetne felállítani, (községi szövögyárat, téglá, cementgyárat, nagyobb méretű konyhakertészetet, gyümölcsészetet stb). A vállalkozó, a gyáros maga a község volna — ellenőrző személyzettel. A községek egymással szövetségben állanak, egymást anyagilag támogatják, kereskedelmi s gazdasági összeköttetést tartanak fenn. A nagyobb városokban az állam közraktárakat állítson fel, szervezzen értékesítési központokat, melyek az eladásra szánt iparcikkek részére piacot teremtsenek.

Ezen eszmék nem a képzelet világából valók. A szövetség erejének felhasználásában Anglia régen példát mutatott, Poroszországban, a községek ilyen átalakulása már 1891. évben kezdetét vette, de minálunk ezt az újítást csak a községi adminisztráció alapos, célszerű reformjával lehetne végrehajtani.

Egy szolgabíró.

A nők feladatai a tüdővész elleni küzdelemben.

— Laufer Lipót dr. felolvasása a Szanatórium Egyesület lévai fiókjának közgyűlésén. —

Midőn a Gondviselés a nő helyét a társadalomban kijelölte, gondoskodott a két nem közötti helyes munkamegosztásról. A férfi hivatása vagy foglalkozása folytán a létért való küzdelem munkáját végzi; a családi élet központjában pedig a megszívű, minden nemesért lelkesedni tudó nő áll csiszolt lelki életével, finom érzéseivel, a betegápolásra való rátermettségével, akit családjá, gyermekeinek nevelése s háztartása igénybe vesz ugyan, de épen egész lényének varázsánál fogva vezető szerepet kell játszania minden jótékony társadalmi mozgalomban.

Minden kornak megvolt a maga uralkodó eszméje s megvolt a legbecesebb értéktárgya. Szociális eszmékkel foglalkozó korunk népjóléti intézményeket létesít, mert felismerte az emberélet nagy értékét. S míg az állam és társadalom nagy számmal alkotnak újabb és újabb jótékonyági intézményeket (gyermekmenhely, árvaház, napközi otthon, ingyen-tej, népkonyha, szegényház, gyermekágyas- és csecsemő-otthon, erdei üdülőtelep, sanatórium, tüdőbeteg gondozó stb.), a nő jótékonyági munkáját nélkülözni nem lehet. Az 1910. évi brüsszeli tuberkulózis-konferencia is kimondotta, hogy a nők aktív részvétele a tüdővész elleni küzdelemben feltétlenül szükséges, ha eredményeket akarunk elérni. Az 1912. évi nemzetközi római konferencián pedig Rabinowitsch Lydia és Petruschky tanárok emlékeztek meg a leg-

Horogra akadt.

— A Lévai Hírlap tárója. —

Irtta: Végh István.

Néhány évvel ezelőtt jó sorsom a Cserhátról, huzamosabb tartózkodásra odavitt a Vág mellé, egyik hagyma és káposztatermelő népes faluba. Mindféle szelidebb természetű bohém — csak természetes — hogy kerestem az összeköttetést, az érintkezés szálaít, a falu intelligensebb elemeivel, hogy hivatalos elfoglaltságom után legyen némi kis szórakozásom.

Mindenütt a legbarátságosabb fogadtásra találtam. Pap, mester, preceptor mind de mind igazi bohémnak, kellemes cimborának ígérkezett. Különösen jól találtam magamat a falu pennájának társaságában, aki agglégény volt s olyan tükörsimára kopaszodott, hogy a légy minden lábát kifícamította, ha véletlenül a tarkóján próbált stációt tartani.

Mindketten az enyhébb lefolyású, szolid szórakozásoknak voltak a barátjai. A zajos kiruccanásoknak, a lármás hazaféréseknek, milyeneket némely, nem éppen szent férfiak szoktak ott rendezni, határozottan ellensége

volt mindkettőnk, noha mi is részt vettünk bennök a közérdeklődés szempontjából. Legkedvesebb szórakozásunk volt, ha a lassan suttogó Vág partján elandalogva, elmúlt idők eseményei s jövődő terveinkről beszélgettünk. Vagy pedig leültünk a verandán s pipáztunk nagyokat ugyannyira, hogy aki ilyenkor közibénk nyitott, csak tapogatva kezelhetett velünk a vastag füstfelhőben.

Miska barátomnak — Miskának hívták a nótáriust — egy veszedelmes szenvedélye volt, a horgászás. Aki egyszer magával vitt a Vág partjára horgászni, annak a túrelmét igazán kegyetlenül kipróbálta. Bámulatos nyugalommal órákig elült a Vág partján s leste: „pedzi-e már a hal?” Ha fogott egy ártatlan kis keszeget, a falu intelligenciáját menten halpaprikás vacsorára hívta. Természetesen a vágmelléki halások pótolták mindazt ami a kis keszeghez kellett, hogy kitejék 5—6 cimborának halpaprikás vacsorája.

Szerettem én ezt a horgászó nótáriust, de a horgászás, ez a rémitő csendes foglalkozás sehogyse egyezett a természetemmel. Mindazonáltal egyszer egy csöndes

nyári délután kötélnek az az, hogy horgászó madzagnak álltam a Miska kedvéért és elmentem vele a Vágra horgászni. Pompás felszerelési voltak Kertész-től. Ma is azon csudálkozom hogy a halak mind rá nem akadtak. Valóságos élvezet lett volna nekik.

Szokott horgászó tanyáján Miska kijelölte a helyemet egy — szerinte alkalmas fűzfabokor árnyékában. Maga is tölem nem messze telepedett. Tudnivaló, hogy előbb szakértően kioktatott, hogy mi szabad mi nem, megmagyarázván szinte kézzelfoghatóan, hogy mikor pedzi a hal? mikor biztos a fogás? mikén kell kirántani a horgot, hogy rajt maradjon a hal. És én boldog nyugalommal hallgattam. Megkezdődött tehát a horgászás, ez a főléses vágmelléki multság.

Ekkor a Vág partján csakugy hemzsegett a sok fővárosi és vidéki diák, no meg a helybeliek. Egyiknek flaubert, másiknak rovarháló, harmadiknak növénygyűjtő a kezében. Némelyik parittyával foglalkozott. Egyik nagyobb imposztornál meg pláne gyűjtő lencse volt, jó nagy és erős példányban.

nagyobb elismerés hangján a német, francia és belga nők e téren való tevékenységéről.

Ez indít engem is arra, hogy a következőkben vázoljam azon munkáikodást, amely a tüdővész elleni küzdelemben a nőkre vár. S itt ismét a német példára kell hivatkoznom; az a Németország, amely fejlett szanatórium-rendszerével és sűrű dispensaire-hálózatával követésre méltó példát állított elénk, megmutatta azt is, mire képes a jól szervezett mozgalom s egy lelkes hölgygárda. Hogy fogalmat alkothassunk magunknak e munkáról, nem szabad elhallgatnunk, hogy Berlinben pl. közel 1,000 jótékony nőegylet és kb. 7,000 hölgy áll a humanizmus szolgálatában. A magyar nőársadalom is a legelkessebb buzgalommal fogta fel azon feladatokat, amelyek számára a tüdővész elleni küzdelemben kijelöltek; a védekezésben azonban rendszernek kell lennie s ahol tüdőbeteg gondozó-intézet létezik, mint pl. városunkban, annak kell az irányítás, szervezés munkáját vállalnia s a művelt társadalom hőlyeit maga köré gyűjtve a nemes cél érdekében felhasználni a lelkesedést, buzgalmat és emberszeretetet.

Nem kívánunk kiterjeszkedni arra, milyen fontos teendői vannak az anyának, háziasszonynak, ha éppen tüdőbeteg van családjában, hiszen erről a kezelő orvos révén tájékozást szereznek; nem kell arról sem beszélnünk, hogy a nő, mint orvosi, betegápoló- vagy gondozónő mennyire szuverén a betegekkel való bánásmódban, a lakáshigiéne szabályainak megtartásában, de vázolnunk kell azt, hogy gyengéd érzelmei, tapintatossága és humanizmusa

folytán milyen társadalmi munkát fejthet ki általában a nő s különösen miként illeszkedik be tevékenysége a dispensairek keretébe?

Szociális nyomor: elriasztó szó annak, akinek érzélemléte felszines, de a humanusan gondolkodó, az emberi lélek mélységeibe hatoló szívnek a legszebb emberi érzések forrása. A társadalmi jótékonyaságnak e téren való gyakorlása époly felemelő érzés, mint bármely jótétemény tudata. A társadalom sinlódó nyomorultjai pedig méltán számíthatnak az emberi könyörületre, amióta e baj terjedésének misztikus világát a pozitív tudás kora váltotta fel. Látni sinlódó embertársainkat azon tudattal, hogy segíthetünk rajtuk s mégis részvét nélkül sorukra bizni őket: a könyörületesebb emberi lélek ilyen cselekedetre nem képes! Annak a nagy kárnak csökkentésén fáradozni, amelyet a sinlódó és pusztuló tüdőbetegek jelentenek gazdasági életünkben, egyenesen hazafias, honleányi kötelességévé teszi a nőnek, hogy részt kérjen e munkából. Ezért toboroz elsősorban lelkes hölgygárdát minden, e kórság ellen szervezkedő egyesülés, ezért alakítja meg hölgybizottságát minden dispensaire, hogy a társadalom érdeklődését e küzdelem iránt ébrentartsa. Sportszerűen között jótékonyasággal az ügyet nem szolgálhatjuk, hanem szívünk egész melegét kell e küzdelemben bele vinnünk!

Mivel pedig ismeretlen célokért s azok szolgálatában álló ismeretlen eszközökkel érdeklődést kelteni nem lehet, legyen az bármily nemes ügy, — fel kell tárnunk újból és újból a tüdővész lényegét, terjedés-módját s az ellene való védekezést a művelt közönség előtt is, hogy a mindennapi

érintkezés útján azt mind szélesebb néprétegek közé vihesse.

E célt fogják szolgálni ismeretterjesztő előadásaink, amelyeket időnként megismétlünk, viteltt képekkel teszünk vonzókká s azon törekszünk, hogy lakosságunk minél szélesebb rétegeinek szólhassunk bennük.

Ami a nőknek e téren való szorosán vett társadalmi munkáját illeti, azt senki oly találon még össze nem foglalta, mint Parassin dr. egy nemrég megjelent, ügy-szeretettől áthatott cikkében. Engedje meg a t. Közgyűlés, hogy a tüdővész elleni küzdelem ezen előharcosának fejtegetéseit szó szerint ide iktassam:

„Ma elsőrangú követelménye egy mozgalomnak a gyűpontjában álló hölgybizottság... Elsősorban szükséges, hogy a hölgybizottság minden tagja megértse és teljesen méltányolja azon alapelveket, amelyek a küzdelem támaszai. A betegség keletkezésének bonyolult útjait ismerniök kell, mert csak így értik meg a védekezés intencióit, csak így válhatnak igazán hasznosakká a nagy munkában...

A hölgybizottságok egyik eminens feladata éppen az antituberkulotikus nevelés és oktatás szervezése és munkája...

A tuberkulózis óriási elterjedését az alsóbb rétegekben egyrészt a higiénie hiánya, másrészt a tudatlanság és közöny segíti elő. Ezen állapotok ellen a magasabb társadalmi osztályok női vannak hivatva küzdeni, az ő tudásuk világíthat csak rá a szegényebb osztály asszonyai tudatlanságának következményeire. Itt kell oktatni nekik az egészségi szabályokat (testápolás, ruházat- és lakáshigiéne, a gyermekek gondos ápolása stb.) és azon védekezé-

Mintegy két órája lestük már, hogy pedzi-e? Hiába. Nálam a türelem fonala nagyon is fogytán volt, annyival is inkább, mert a színt se láttam a kis ujjamnál nagyobb hálnak. Miska cimborám azonban még mindig reményli s rendületlen nyugalommal várja a jó „fogást”. De micsoda nyugalommal?! Egy valc di keleti fejedelem elülhetne mellette. Valósággal bámulatra ragadt az ábrázatán előmlő szent nyugalom. Istenem! Micsoda megbecsülhetetlen férj lenne ebből a Miskából valami temperamentumos jukkerleány mellé?! Hogy megbecsülhetné valami igazi sarkonjáró anyós! Nincs az a kincs a házasetben mely ezzel a szent horgászó nyugalommal bír pennaforogatóval felérne!

En már alaposan izgultam. Ugyancsak küldtem a kérő pillantásokat a cimborára felé: vajjon nem hagyhatók-e abba ezt a rám nézve fölséges (talán fölséleges?) mulatságot? Hiszen jóból is megárt a sok. Mikor a gyűjtőlelencsés nebulón akadt meg a szemem, aki a gyűjtő pontot nagy ravaszul éppen a Miska kopasz tarkójának a középpontjára irányítja. Miska letette széleskarimájú panamáját, nem érezett semmi

meleget, annyira lekötötte minden figyelmét a halfogás.

Engem minthogy megkínözva éreztem magamat, elfogott a gonosz káröröm. Azt gondoltam magamban: az az egy bizonyos, ha a Miska koponyájára tüzet fog, vége lesz a mulatságnak és én is felszabadulok. Tehát vártam, mikor kerül a kopasz tarkó tetejére az üsszegyűjtött fény sugar, melyet az imposztor diák egy vérbeli horgászhoz méltó türelemmel irányított. Miska pedig néha-néha a feje tetejére nyult mintha legyeket hajtana róla.

Addig irányította, addig igazgatta a diák mignem sikerült, a tarkó tüzet fogott. Már a pörkölt szagot is éreztem, mikor a cimborára étkelen kiáltásban tört ki: jaj! nap-szurást kaptam! Felugrott, horogpálcáját elhajlítván, a fejebubájához kapott, nem tudta mi van vele, nem tudta mit csináljon. Attól félt hogy komolyabb következményei lesznek a — szerinte nap-szurásnak, ami tulajdonképpen ártatlan napcsipés volt. Hanem az imposztor diák ekkor már túljárt három puskalövésen is.

E kis intermezzo miatt Miskának elment a kedve egyidőre a horgászástól. A félfon-

tos halacsákák békében élhettek. Más szórakozást keresett.

— — — — —
Mi jutott eszébe a mult farsangon? Hogy tartunk mindjárt a farsang elején álarcos bált, mivel ez ritkaság falun. Bizonyosan jól fog sikerülni. A tisztajóvedelem jó lesz toronyóra alapra. És? És olyan nagyon felkapták az eszmét, hogy minden teremtet valóság a „maskarás bál”-ról érkezett. A leányos mamák mindennap kozmás ébéddelel tüntettek. A leányzók kucogtak, a fiatalemberek pedig, ha volt nekik, angolokra nyírták a bajuszait, ha nem volt, leborotvták a — helyét. Némelyik meg szakált növesztett. A dominókat, álarczokat Velenéből meg Párizsból hozatták. A ruhákat meg Bécsből, meg Londonból. Legalább így szólt a hír.

Megalakult a vígalmi bizottság, kis és nagy választmányával egyült. A százas rendezőség is megalakított. Már a fogadások járták arra: ki lesz felismerve. Miska egész szenvedélyes tüzzel dolgozott az ügyben, ő volt a lelke mindennek. Makacsul állította hogy őt senki fel nem ismeri. Fogadott erre 25 üveg jóféle kőbányai sörben,

rendszabályokat, amelyek a tuberkulózis elleni küzdelemben mindig szem előtt tartandók...

Ezen cél elérésére a hölgybizottságokra bizonyos szervező munka kötelezettsége hárul...

A bizottság felügyelő hölgyeinek figyelme kiterjed nemcsak az egyes betegekre vagy családokra, akiket így célzattal az orvos által kijelölve elvállalnak, de azokra is, akik már gyógyultan vagy javultan az intézetek költékéből elbocsáttattak. Kiterjed a még meg nem betegedett családtagokra éppen azok megvédése céljából. Itt kezdődik azután az individuális oktatási és védőmunka. A lakásviszonyok alapos megismerése, a táplálkozás és ruházat szemmel-tartása a betegekkel bíró családokban, a felügyelő hölgyeket képesíti arra, hogy a segítélyesek tárgyában is véleményt adhatnak a vezető orvosnak. Állások és munkalkalmak szerzése, a nevelésre való befolyás, gyermekek elhelyezése, mind oly ténykedések, melyekre alkalmak, a nők munkálkodása folyamán, gyakran adódnak.

A hölgybizottságoknak nagyon fontos szerepük jutott az intézmények szervezése körül is. Az a nagy segítélyező tevékenység, mellyel szanatóriumok, tüdőbeteg-gondozók, napközi üdülők, erdei iskolák és egyéb védekezési intézmények a szegény osztályok tüdőbetegeit istápolják, természetesen igen jelentékeny anyagi képességeket követel. Hogy az intézetek zavartalanul és minél hatóságosabban teljesíthessék emberbaráti és közérdekű működésüket, a bizottságok segítenek az intézmények anyagi eszközeit megszerezni s azokat állandóan az intézményekhez juttatni. Teszik azt ta-

gok megnyerése, jótékony adományok gyűjtése, ilyen célzatu ünnepek és mulatságok rendezése stb. által. A női találékony-ságot itt már kimeríthetetlennek ismerjük.

Ime, a legszebb, legidálisabb tevékenységi tér a könyörületes női szíveknek; jótékony-ságot gyakorolni s egyben gátat vetni egy pusztító kórság minden veszedelmének! Erős a hitünk és reményünk, hogy az a hölgytársadalom, amely már eddig is fényes tanujelét adta páratlan áldozatkészségének, nem fogja tőlünk támogatását a jövőben sem megvonni. S ez annál inkább szükséges, mivel tevékeny távlatában még nagy feladatok várnak megoldásra, amelyek elengedhetetlen előfeltételei intencióinknak minél szélesebb körben való terjesztése. S fáradozásuknak legszebb jutalma azon érzés lesz, amelyet az önzetlen jótéti hord magában.

A kiskorúak és gondnokoltak épületeinek tűzkárbiztosítása.

Barsvármegyei községi és körjegyzőket érdeklő miniszteri rendelet, tudomásul vétel végett közlöm.

Zseliz, 1913. február 10.

Szedlacsek János egyll. elnök.

Másodlat.

458/913. sz. Barsvármegye alispánjától.

A m. kir. belügyminiszter ur a ki-korúak és gondnokoltak épületeinek tűzkár elleni biztosítása ügyében m. évi december 28-án 127969/912. szám alatt a következőleg rendelkezett:

Barsvármegye közönségének Aranyos-marót. A vármegyei községi és körjegyzők együttes hozzájárulással beadott és 1698/9/1911. B. M. szám alatt idecsatolt kérvényében a vármegye törvényhatósági bizottsága 93/2467/1909. szám alatt hozott határozatának, valamint az árvászek 11007/1909. sz. körrendeletének oly intézkedései ellen kér jogorvoslást, a melyekkel a községi és körjegyzők a kiskorúak és gondnokoltak értékeinek tűzkár ellen való biztosítása körül oly teendők ellátására köteleztettek, a melyek az 1877. XX. t.-cikk értelmében a gyámok és gondnokok jogát és köteleességét képezik; továbbá a melyekkel utasítva lettek oly ügynőkös-ködésszerű teendők elvégzésére is, a melyek a jegyzői kar önzetlenségét sértik, egyszersmind kifogást emelnek az ellen is, hogy a gyámok és gondnokok arra lettek kötelezve, hogy ők a kiskorúak és gondnokoltak értékeit kizárólag az „Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál” biztosítsák, amely rendelkezés a minti utóbb kitünt, — a törvényhatósági bizottság és a nevezett biztosító társaság között 501/5518/191. sz. a között törvényhatósági bizottsági határozattal létrejött, illetve jóváhagyott szerződésen alapszik.

Ezen beadvány folytán a vonatkozó összes iratok felkivántatván, azokból a következők tűnnek ki:

A vármegye törvényhatósági bizottsága 93/2467/1904. sz. határozatában a többi között köteleességét tette az összes községi és körjegyzőknek, hogy a biztosító társasággal megkötendő szerződésben megszabandó díjtételeket időről-időre gondosan beszédjék és a biztosító társaság pénztárába a kellő számolás mellett beszállítsák, vagyis más szóval a tűzbiztosítással összefüggő teendők egyrésztnek ellátása a jegyzők feladatává tétetett, egyben kimondtván az is, hogy a jegyzőknek e tekintetben minden gondatlansága és mulasztása a feyelmi megtorlás sulya alá esik, az abból

ha jól tudom a pénztárnokkal. Csak azért nem fogadott 25 füveg pezsgőben, mert ebben a hagyma és káposzta termelő faluban két dolog volt ismeretlen: a hagymás gombóc, és a pezsgő.

Könnyű volt Miskának a fogadás. Elhozzatta a k i bakter diszgyenruháját a dárdájával együtt. Állott pedig ez a diszgyenruha szürke, csuklyás, vörös zsinóros köpönyegből, ugyanilyen színű ölömpitykés mándliból, vörös stráfos nadrágból, melyet 25 éves bakterkodása jutalmául, a falu költségén csináltattak neki. Ebben a habitusban szokta ünnepi éjszakákon az órákat kikiáltani. Ebben a habitusban ki az őrdög tudna Miskára ráismerni? Hozzá még fekete selyem álarc. Így felszerelve holt biztosra vehette a fogadást.

Eljött a váravárt maskarás bál estélye. Hetedhét országból is jöttek volna, ha hírt hallják a nagy eseménynek. Még a k i nótárius is eljött, magával hozván négy leánya közül az ötödiket t. i. a fogadott leányát, aki legjobban kiváncskozott a bakfis korból.

Miska lőt-fut, rendezkedik. Mi nagy élvezettel nézzük a nyüzsgő publikumot. Már

kezdődik a bevonulás. Miska is, mintha kámforra változott volna, hirtelen eltűnt. Látható volt itt tömérdek szokatlan kosztüm. Ott egy keleti fejedelem, itt egy bosnyák hajador, amott az éj királynője, pásztor, eprész leányok vegyest. Nini, odább meg valami csudálatos habitusban, jobbra-balra hajlongva, némán s oly kevélyen mozog lassu tempóban befelé, mintha ő volna a kínai császár. Azonban alig jutott a terem közepére a k i nótárius fogadott leánya, felismerve a habitust, önkénytelenül elkiáltja magát: „nini a Miska bácsil hol vette itt magát?” (Történetesen a k i baktert is Miska bácsinak hívták.) Miska pedig, mivelhogy felismerték, mérgében letépte álarcát s nagy dohogva ment ruhát cserélni s megrendelni a vesztet fogadást.

Hanem a kis leány ugyancsak nagyot nézett, mikor a letépett álarc nyomán, nem a k i baktert fedezte fel, noha a gunyára a legalkalmasabb pillanatban ismert rá. Ez a véletlen felismerés, teljesen felborította Miska cimborám minden tervét. Elkéseredésében megduplázta a fogadást bujában ezt a melankolikus régi nótát dudolta:

Nem sirok, nem irok,

Nem is üzenek

Lesz még tavasz, lesz még nyár

De én nem leszek.

S a lezajlott maskarásból után Miska valószággal remete életre adta magát. Valószággal került mindnyájukat. Elmult a farsang, elmult a bójt, eljött a tavasz is, mire kipattant, hogy megint horgászik de nem a Vágban, hanem a k i tóban s nem egyedül, partnere az a kis leány aki a habitusban véletlenül és tévedésből ismerte fel. Horgász ismét régi türelemmel, mert biz ökeme már — horogra akadt.

HIV A FALUM.

*Amikor hazagondolok,
Ha látom zöldelni a fákat
És érzem, hogy a hajnalok
Harmatsöppeket sirdogálnak:
Nyugtalan vágyak kelnek bennem
S érzem, hogy megfojtják a lelkem
E kopár palotasorok.*

*Amikor hazagondolok:
Messzi mezők virágos rétek,
Jámbor kis kacskepásztorok,
És sarjádó buzavetések
S a zugó Vág a falum alatt,
Távolból ugy csábítanak
Amikor hazagondolok . . . Petronius.*

származó károk és veszteségek erejéig fenmaradván a vagyoni felelősség terhe is.

2. A 501/5518/1904. sz. törvényhatósági bizottsági határozattal jóváhagyott szerződés első pontjában a törvényhatóság arra kötelezte magát, hogy a vármegyei árvaszék hatósági felügyelete alá tartozó gyármoltak és gondnokoltak épületei, melyekre névbe eddig más társasággal szemben kötelezettség fenn nem áll, tűzkár ellen az 1905. évi január hó 1-től 1916. évi december hó 31-ig kizárólag az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság”-nál biztosítassanak annak kijelentése mellett, hogy minden törvényes eszközt felhasználja a végből, hogy a felügyelet és ellenőrzés e tárgyban szigorúan alkalmazassék. A szerződés 8. pontjában a törvényhatóság továbbá arra is kötelezte magát, hogy a más társaságoknál érvényben levő biztosítások a lejárat után a fentnevezett biztosító társaságnál fognak megújíttatni.

Ezen törvényhatósági bizottsági határozatokban alapuló 11007/1909. sz. ár. körrendelet, továbbá a nevezett biztosító társaságot mintegy pártoló figyelembe vételre ajánlja és a biztosítási ügyeknek más biztosító intézetekkel való megkötésétől az illetőket visszatartani igyekszik.

Ezen rendelkezések azonban első sorban korlátozzák a gyámok és gondnokoknak az 1877. XX. t. c. 110. §-ban gyökerező azt a jogát, hogy az épületeket stb.-t szabadon választott társulatnál önmaguk biztosíthassák.

Az idevágó törvényes rendelkezések ugyanis a következők:

Az 1877. XX. t. c. 110. §-a értelmében a kiskorúak és gondnokoltak épületeit tűzkár ellen biztosítani a gyám vagy gondnok köteles.

A törvény 73. §-ának abból a rendelkezéséből pedig, hogy a gyám vagy gondnok a tisztéből folyó teendőiben a szorgalmas családapa gondosságával tartozik eljárási; az következik, hogy a gyám és gondnok gyámoltjának és illetve gondnokoltjának ingóságait (szalma, széna, galona stb. is) köteles biztosítani.

Ugyanezen törvényszakasz továbbá kimondja, hogy a gyám és gondnok felelős mindazon kárért, melyet szándékosan, vagy gondatlanságból, akár cselekvés, akár mulasztás által okozott.

Ezek szerint tehát a gyámolt és gondnokolt épületeinek és ezekkel együtt lehetőleg összes ingóságainak tűzvesz elleni biztosítása, valamint az ezzel szoros kapcsolatban álló munkák elvégzése (ugymint a biztosításhoz szükséges ajánlat megszerkesztése, bejelentése, díjkötelezvény, díjváltók kiállítás, díjletelek befizetése stb.) a gyám és gondnok kötelezettségei közé tartozik s ugy ezen most említett és anyagi felelősséggel járó gyámi és gondnoki kötelezettségeknek a községi és körjegyzőkre hivatalból való áthárítása az idézett törvényszakaszokban foglalt rendelkezésekkel ellentétben van.

Ezen törvényhatósági bizottsági határozatoknak és az árvaszéki körrendeletnek vonatkozó rendelkezései továbbá ellenkeznek a szabadszennyel is a melyet a vonatkozó törvények a biztosító társaságoknak is megadnak, valamint sérti a községi tisztviselők tekintélyét az által, hogy bizonyos mérvben a biztosító társaság ügynökévé teszi őket ami pedig a még most is hatályban levő 23271/1897 B. A. sz. körrendelettel ellenkezik. (Belügyi Közöny 1897. évfolyam 174. l.)

Ezek szerint tehát a 63/2467/1904. valamint 601/5518/1904. sz. törvényhatósági bizottsági határozatok, nemkülönben az azoknak végrehajtása tárgyában kibocsátott 11007/1909. sz. árvaszéki körrendeletnek vonatkozó rendelkezései törvényes alappal nem bírván, azon általános jogszabályból kifolyólag, hogy a hatósági intézkedés, vagy árvaszéki megállapodás a fenálló törvények rendelkezéseibe nem ütköznek — ennél fogva a szóban levő rendelkezésekkel a gyámoknak és gondnokoknak az 1877. LX. t. cikkben jelesül a 110. §-ban biztosított joga és kötelessége egyáltalán érintve nincsen, másfelől pedig a községi és körjegyzők a tűzbiztosítási díjletelek beszedésére és a nevezett biztosító társaságnak kötelező ajánlására törvényszerűen nem kötelezhetők.

Egyébként a szerződés joghatályát tekintettel arra, hogy a törvényhatóságot anyagilag súlyosan érintő kártérítési pereknek kitenni nem akarván, ma már az adott kényszerítő körülmények miatt nem érintem.

Jövőre névbe tudomás és mihez tartás végett azonban felhívom a vármegye közönségét, hogy ily szerződés megkötése alkalmával a törvények és miniszteri rendeletekben foglaltakban is kellő figyelemmel legyen és az oly szerződésekkel, amelyekben a törvényhatóság erkölcsi szavatosságot és teljes anyagi felelősséget elvállal, jóváhagyás végett hozzáam terjessze fel. Az adott esetben ez annak idején kötelességben állott volna, mert a törvényhatóság a szerződés 7-ik pontjában szavatosságot vállal a díjak pontos behajtásáért, holott a szóban levő díjaknak lefizetése a gyámok és gondnokok kötelességét képezi, amelyek anyagi felelősséggel is tartoznak.

Meggyőződtem továbbá arról is, hogy a késpénzben befolyt biztosítási díjakból a biztosító társaság által átengedett 10% a biztosítási ügyekkel foglalkozó hivatalos közegeknek díjazására fordítatik; az ily intézkedés nem engedhető meg, mert ez az ügynöki díjazás jellegét viseli magán és mert a tűzbiztosítással járó összes és ügynöki tevékenységet nem képező munkálattal az illető tisztviselők hivatalból kötelesek teljesíteni.

A biztosító társaság által átengedett ily díjakból ellenben a legtöbb törvényhatóság intézkedéseivel hasonlóan a megyebeli szegénysorsu árvák javára szolgáló tűzbiztosítási alap lenne létesítendő.

Végül megjegyezni kívánom, hogy a szóbanforgó 11007/1905 sz. ár. körrendeletnek azaz intézkedése, mellyel a községi és körjegyzők arra köteleztettek, hogy a gyámoltak és gondnokoltak épületeit az ott mellékelt kimutatás szerint összeírják, — törvényes, mert az árvaszékek ez az intézkedése törvényes hatáskörében rendeltetett el és mert ily kimutatást a községi jegyzők, mint az árvaszékek az 1877. XX. t. c. 184. szakaszban kijelölt végrehajtható közegei összeállítani kötelesek.

A nevezett egyetnek szóbanlévő kérvényét, valamint a 6700/1912. alisp. sz. a. felterjesztett összes iratokkal további eljárás végett idezártan visszaküldöm.

HIREK.

— **Házasság.** Steiner Ernő lévai üvegkereskedő f. hó 23-án lép házasságra Mauthner Arankával.

— **Holló Sándor** a Lévai Takarékpénztár elnökgazdája állásáról lemondott s nyugalmának és egészségének helyreállítása céljából Budapestre költözik. Holló Sándor társadalmunknak és közéletünknek egyik vezérembere volt, így távozása a legszelebb körben kelt őszinte és mély sajnálatot.

— **Ötórai tea.** A Lévai Izraelita Nőegylet f. hó 23-án tartja IV-ik ötórai teáját a városi nagyszálló emeleti helyiségében, melyre az egylet tagjait és azok vendégeit tisztelettel meghívja az elnökség. Egy tea ára sandwich-el együtt 1 korona 50 fillér.

— **Uj mintagazdaság.** A fölmivvelésügyi miniszter Nagyköszmály községének határában Salavári Jónás birtokának népies mintagazdasággal alakítását engedélyezte s annak közveit és azok vendégeit Ács Bódog lévai m. kir. gazdasági tanárt bizta meg.

— **Az egyhuzamban való tanítás vége.** Értesülésünk szerint a közoktatástügyi miniszter rendeletet intézett a tanfelügyelőkhöz, amelyben akként intézkedik, hogy az egyhuzamban való tanítást — miként az a lévai fögműnázumban is van — kivételesen csak ott engedheti meg, ahol az egy osztályba beirt tanulók számbavehető szákolába járnak. Az engedély megadását minden esetben magának tartja fönn a miniszter. Ez a rendelet a folyó tanévre azonban még nem vonatkozik.

— **Egy régi alkalmazott kitértetése.** A kereskedelemügyi miniszter Glauber József kereskedelmi alkalmazottat, aki a lévai Fischer-cégnél már 28 éven keresztül áll szolgálatban, hosszú és becsületes munkásságának elismerésül 150 korona jutalommal és elismerő oklevéllel tüntette ki.

— **Agyonütötte a fa.** Frankl Ede nagyszári földbirtokos kertjében e hó 10-én délelőtt a kertész felügyelete mellett egy fát vágtak ki a munkások. Midőn a fa koronájából egy ágat levágtak, az esés közben irányt változtatott és a magát teljes biztonságban vélt Németh Jánosra esett, akit súlyos sérülésével, eszméletlen állapotban szállítottak lakására. A szerencsétlen ember koponyacsontrepedés és agyvérzés következtében félóra múlva meghalt.

— **Uj levelezőlapok.** Ha a mostani készlet elfogy, a posta olyan levelezőlapokat hoz forgalomba, melyeknek címodalán is lesz hely az írás számára. A címodal ketté lesz osztva; baloldal a levelezés, a jobb oldal pedig a cimrat számára. Ezek a levelezőlapok Ausztriában már régen forgalomban vannak.

— **Az ujonnan alakuló Lévai önkéntes tűzoltóegylet** e hó 16-án, vasárnap, délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében választja meg tisztviselőit, amire felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

— **A lévai kath. kör közgyűlése** vasárnap ment végbe *Báthy* László prépost-plébános elnöklésével, kinek megnyitóbeszéde után *Dodék* Endre igazgató terjesztette elő jelentését, amit a közgyűlés tudomásul vett. A Nyitrai Ferenc által a körnek hagyományozott ötszáz koronáért a közgyűlés elhatározta jegyzőkönyvi köszönetet mondani Nyitrai örökösének. A költségvetés leír-gyalása után az alapszabályokat akként módosították, hogy a körnek választmánya a jövőben 16 helyett 20 tagból álljon. A vezetőségnek fáradozásáért egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés. Végül a választásokat ejtették meg. Elnökké nagy lelkesedéssel egyhangulag *Báthy* Lászlót, a körnek nagylelkű patronusát választották meg. A régi vezetőség többi tagját szintén azzal tisztelte meg a közgyűlés, hogy egyhangulag újból megválasztotta őket. Eszerint igazgató továbbra is *Dodék* Endre lett, aki iránt a közbizalom immár harmad ízben nyilatkozik meg; igazgatóvá *Bortos* Istvánt, titkárrá *Ghimessy* Jánost, pénztárnokká *Szarba* Endrét, gondnokká *Pély* Istvánt, könyvtárossá pedig *Klepács* Istvánt választották meg, akit különös dicséretben részesítettek a könyvtárnak példás rendezéséért. A számvizsgáló bizottság *Szantiványi* Endre, *Bobb* László és *Ginzery* Hugóból alakult meg; a választmányba *Csernák* Izidor, *Presztolánszky* Béla, *Jónás* Imre, *Ondrejkovics* Adolf, *Tokody* István, *Kreskó* Nándor, *Bellan* Sándor, *Dr. Halász* Vendel, *Frasch* József, *Guba* János, *Ghimessy* Mihály, *Tóth* Nándor, *Iványi* András, *Tulassay* József, *Rácz* János, *Nappel* Rezső, *Borcsányi* Béla, *Tonhaiser* Mihály és *Nyuli* József választották meg újból, kiegészítésül pedig *Kostyák* Józsefet választották be a választások befejezése után *Báthy* László bejelentette, hogy a Nyitrai-féle ötszáz koronás hagyatékot ezer koronára egészíti ki a sajátjából, a kör tartozásainak törlesztésére. A közgyűlés a szép ajándékot örömmel és hálás köszönettel fogadta és meleg ovációban részesítette érte az áldozatkész elnöket. Itt említjük meg, hogy a kath. kör jelenleg 313 tagot számlál.

— **Eljegyzés.** *Seidler* Endre szepsziszentgyörgyi m. kir. csendőrhadnagy, aki városunk társadalmának pár év előtt közkedvelt tagja volt, jegyet váltott *Znamenák* Bercikével Aranyosmaróton.

— **A Szanatórium Egyesület lévai fiókja** f. hó 9-én tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen *dr. Kmoskó* Béla titkár indítványára *dr. Frommer* Ignác elnököl. A tüdőbeteg-gondozó intézet első évi működéséről *dr. Frommer* Ignác vezető orvos számolt be. Az érdekes jelentés számadataiból néhányat lapunk legközelebbi számában közlünk, itt csak annyit említünk meg, hogy a lefolyt évben 192 új beteg jelentkezett az intézetben, akik közül 123-at találtak tüdőbajosnak. Végül *dr. Laufer* Lipót olvasott fel „A nők feladatai a tüdővész elleni küzdelemben” címmel; e felolvasást lapunk mai számában találják olvasóink. A közgyűlés iránt az egyesületi tagok körében igen csekély volt az érdeklődés, miért is határozatba ment, hogy az évi jelentés nyomtatásban az egyesület minden egyes tagjának megküldessék.

— **Tenyésztehen behozatal Svajcból.** A bars megyei gazd. egyesület a vármegye szarvasmarha állományának megjavítására a folyó év tavaszán újból készült tenyészteheneket behozni Svajcból állami kedvezményekkel (ezek: ingyenes szállítás és 3 százalékos kamathozzájárulás). Akik a behozatalból tenyészállatot óhajtanak, azok egy 1200 koronás — két kezes által aláírt — váltót az egyesület titkárá hivatatalnak legkésőbb március hó 1-ig küldjenek be Lévára.

— **Felhívás.** A Bars megyei Általános Tanítóegyesület elnöksége azon kéréssel fordul az egyet tagjaihoz, hogy az újonnan jóváhagyott alapszabályok 16. §-a értelmében a 10 kor. alapdíjat, nemkülönbén az évi járulékokat február hó végéig sürgősen küldjék be az egyet főpénztárossához, *Deák* Adolf igazgatótanítóihoz Léva. A T. H. az egyet nagy terheket ró s hogy ezeknek eleget tehessen az egyet, a tagdíjaknak pontos befizetése feltétlenül szükséges, mert ha a tagdíjak kellő időben be nem folynak, a késedelmekkel szemben az alapszabály 16. §-ának második bekezdése fog alkalmaztatni, mely a közigazgatási behajtást előírja.

— **Halálos szerencsétlenség.** Kiskosmályon a napokban *Póka* Mátyás földmives takarmányt lehányt ment föl a padlásra, de a sikos földön elcsuszott a létra és leest Pókával együtt, aki eszméletlenül terült el a földön. *Póka* súlyos sérüléseibe nemsokára belehalt.

— **Fővárosi művész kabaret** lesz szerdán és csütörtökön a Vigadó kávéházban, melyen a legújabb fővárosi újdonságok kerülnek előadásra. Szerepelni fognak *Galambos* Elemér, a *Steinhardt* mulató házi komikusa, *Réthi* Sári énekesnő, *Márkus* József énekes és *Vida* Margit, a *Ferenczy* kabaret művésznője. *Kormos* Hugó fog konferálni, a darabokat *Neszmélyi* Izsó zongoratanár kíséri.

— **A korcsmásember pólyás gyereke.** Nem mindennapi eset történt vasárnap Léván, az egyik *Telek*-utcai vendéglőben. Egy munkás ember után eljött hazulról a felesége, hogy haza hívja az urát. Rátámadt az emberére, hogy így-ugy, otthon öt gyereke van, ő meg naphosszat a korcsmában lebszel, de megállj! — mondta az asszony — majd megtanítalak én téged és azzal elment. Pár perc múlva újból ott volt, karján egy pólyásbabával — az öt közül a legkisebbel és szó nélkül az ura elé helyezte az üvegek közé, a korcsmasztalra, aztán elment. Az embernek mit vott mit tenni, fölvette a csöppseget, összecsókolta az arcát és azzal elment a felesége után, szépecskén, csöndesen, minden zugolódás nélkül, ment, mendegélt haza.

— **Gazdasági előadások.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a Bars megyei Gazdasági Egyesülettel karöltve nagy érdeklődés mellett vasárnap tartotta meg Léván a városháza tanácstermében a múlt évi minta szerint rendezett gazdasági előadásait. Előadók a magyaróvári gazdasági akadémia tanárai voltak. Az előadásokon a lévai uradalom tisztikara teljes számmal megjelent, a vidék földbirtokosai és kisgazdái is nagy számmal voltak képviselve, ott voltak továbbá *Ács* Bódog gazdasági tanár vezetésével a lévai áll. tanítóképző növendékei is. Az előadásokat *Dombay* Vilmos ny. alispán, a vármegyei gazd. egyesület elnöke nyitotta meg, üdvözlőlvén az előadókat s egyszersmind sajnálkozását fejezte ki *Ujhelyi* akad. igazgató távollamaradása miatt, aki a családjában bekövetkezett betegség folytán nem jöhetett el az előadásokra. Ezután *Rácz* Imre a talaj termőerejéről és a műtrágyázásról tartott előadást, majd *Bánvárt* Sándor a fejős tehének téli takarmányozásáról és végül *Barna* Balázs dr. az aranka elleni védekezést adta elő sok humorral fűszerezve. A jelenlevők a tanulságos előadásokat elismeréssel fogadták. Délután a Vigadóban hatvan főtől több közébed volt, amelyen *Dombay* Vilmos, *Rácz* Imre és *Barna* Balázs mondtak pohárköszöntőket.

— **Névmagyarosítás.** *Boriska* János garamnémeti-i lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel *Berényi*-re változtatta.

— **Szántólvaj iskolásfiúk.** Csütörtökön a lévai pályaudvaron a vasúti alkalmazottak rajja kaptak három iskolásfiút, amikor szemet loptak. A rendőrségre telefonáltak, ahonnan egy rendőr kiment és behozta a gyerekeket, akik kihallgatásuk alkalmával azt vallották, hogy egy *Mihályiné* nevű asszony birta őket a lopásra, azzal, hogy pénzt ígért nekik, ha onnan szemet hoznak neki. Beismerték, hogy már két nap óta hordják a szemet. A rendőrség a vizsgálatot megindította, de hogy ki az a bizonyos *Mihályiné*, azt eddig még nem sikerült megállapítania.

— **Előadás a tüdővészről.** Vasárnap este a kath. körben a tüdővészről tartott előadást *dr. Frommer* Ignác, a lévai tüdőbeteg-gondozó intézet tudós vezető orvosa, derék segítő társának *Laufer* doktornak segítségével. Az előadó népszerű formában, — amit még könnyebben átérthetővé tettek a bemutatott vetített képek — ismertette a tüdővésznek keletkezését és annak gyógyító módjait; megszívlelendő tanácsokkal szolgált a betegség elkerülésére és leküzdésére is. Az előadás befejezésekor *Báthy* László, a kör nevében köszönetét fejezte ki az előadónak fáradozásáért, amit a nemes ügy iránti lelkesedésből fejt ki az emberiség javára. Örömmel állapíthatjuk meg ez alkalomból, hogy a közönség meleg szimpátiával kíséri a tüdőbeteg-gondozó intézet embermentő akcióját, minek tanujele volt ez az óriási érdeklődés is, melyet különösen a hölgyközönség az előadás iránt nyilvánított.

— **A lévai italmérések zárvatartása a vasárnapi istentisztelet alatt.** *Dr. Horváth*

Gyula rendőrkapitány e hó 12-én összehívta a szatócsokat és korcsmárosokat abból a célból, hogy megbeszélje velük a vásár- és ünnepnapok istentiszteletek alatt, körülbelül két óráig, (9-től 11-ig) üzleteiknek zárvatartását, a nagy mértékben elterjedt alkoholiszmus némi ellensúlyozására. Az érdekeltek dicséretére legyen mondván, hogy nagyrészt hajlandóságot mutattak a rendőrkapitány kérésének teljesítésére. Az értekezlet végül is abban állapodott meg, hogy egy szatócso, mint a korcsmárosok saját szervezeteikben, illetve ipartársulataikban ezt a kérdést előbb megtárgyalják, az ügy végleges elintézésére pedig kebelükből megbízottakat küldenek ki.

— A Lévai Apolló Mozgósínház szombaton és vasárnap este folytatja nagy érdeklődéssel kísért előadásait. A műsor — melyen egy tanulságos természeti felvételek mint mulattató darabok egyaránt szerepelnek, — lapunk hírdetése között foglal helyet, itt csak felhívjuk rá a közönség figyelmét.

— A régi tízkoronás bankjegyek bevéltásának végző határideje febr. 26-ika. A közös bank ugyanis közhírré teszi, hogy az 1905. febr. 15-iki hirdetményével bevont 1900. márc. 31-iki keltezésű 10 koronás bankjegyeket, melyeket a főintézetek és fiókok ez idő szerint még bevéltanak, 1913. február 28-ika után nem fogják többé sem bevéltani, sem elfogadni és e napon a banknak az a kötelezettsége, hogy az előbb említett bankjegyeket értékek tekintse, megszűnik.

— Az idő anyhéra változott, a sok hó vízzé vált. Az optimisták már örülnék annak, hogy közelétek a tavasz. azonban azok, akik hisznek Sirius jóslásában, nagyban kötik az ebet a karóhoz, hogy nem oda Buda, februárius hónapban még kutya hideg idők lesznek. De máskülönben Sirius is azt jövendéli, hogy a tavasz korán áll be az időn, bár ebben a hónapban még nagy hidegek lesznek, de márciusban már gyönyörű meleg tavaszi idő lesz, amit csak a zivatárok zavarnak majd meg. A nyarat kellemesnek, az őst anyhé és hosszú lefolyásúnak, a termést pedig bőnek és jónak jövendeli. Csak van esze, hogy a mai cudar viszonyok között nem keseríti el még jobban az embereket rossz jövendölésével!

— Az orvosi tudomány minden súlyos kór, de különösen az Epilepsia ellen lakadatlanul kutatja a biztosan gyógyító módszert. Igazán örvendetes, hogy orvosi szakkörök is mindjobban elismerik, miszerint az a gyógymód, melyet Dr. Szabó B. Sándor az Epilepsia gyökeres gyógyítására meghonosított, súlyos esetekben is kitűnően beválk. Csak kötelességet vélünk teljesíteni, midőn ezt t. ovisóinknak tudomására hozzuk. Gyógyulás: keresőknek díjtalanul ad felvilágosítást Dr. Szabó B. Sándor rendelő intézete, Budapest, Nagykoronata 18.

— Renjelet a tejeskannák tisztántartásáról. Az utóbbi időben többször előfordult, hogy a ragadós száj- és körömfájással fertőzött helyekről a tejkereskedőkhez és innen a termelőkhöz küldött tejeskannák közvetítették a fertőzést. A ragadós állapotbetegségek ilyen uton történő széthur-

colásának megakadályozása céljából s közegészségi érdekeknel fogva is, a földm. miniszter kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetés terhe alatt elrendelte, hogy a tejszállításához használt edényeket használatba vétel előtt a tejtermelők, kiürítés után illetőleg visszaküldés előtt pedig a tejkereskedők és mindazok az egyének akik üres tejesedényeket szállítanak, bő vizöblítéssel kívül-belül gondosan megtisztítsák és azoknak állandó tisztántartására kiváló gondot fordítsanak.

— Magyar Esperanto Ujság. E címen egy új lapot küldtek be szerkesztőségünknek, melyet a Magyar Orsz. Esperanto-Egyesület megbízásából tanulók és továbbképzők részére szerkeszt *Robicsék* Pál. Az *esperanto*, a nemzetközi segédnyelv, negyedszázad alatt annyira fejlődött, hogy többé lelkiesenyelni nem lehet. Az *esperanto*-mozgalom már világszerte fejlődik, s hogy a fejlődésben mi sem maradtunk hátra, bizonyítja e lap, melynek első száma most jelent meg és most már a magyar *esperanto*-mozgalomnak is van organuma, mely a magyar közönséget tanítja az *esperanto* nyelvre, s emellett tolyton informálja, felvilágosítja és értesíti az új eredményekről, amelyet az *esperanto* nyelv bíráival elérni lehet. A jövő heten szemelvenyt is közlünk az *esperanto*-újságból. A lapkiadóhivatal Egerben van s két koronával fizethető elő egy évre.

— Tótok a szerböknek. E cím alatt nemrég fentartásai közöltük, hogy a bakabányai pansziárok pént. gyűjtöttek községükben a szerbek támogatására. Ezt a hírt, beavatott helyről vett újabb értesülésünk alapján, most megerősítjük. A natoság is vizsgálator indított volt ebben az ügyben, de a kellő bizonyítékok hiánya miatt eredményt nem érnyett el. Megállapítást nyert azonban az, hogy a gyűjtött összeget nem az újbányai postai hivatalnál adták fel rendeltetési helyére — mint azt hírterésünk alapján ituk — hanem minden valószínűség szerint Turócszentmarton közvetítésével juttatták el a szerböknek. Hogy a gyűjtők személyet nem sikerült kideríteni, az érhető, mert azok a bakabányai magyarok, akik tudomással bírnak az ottani magyarellenes mozgalmakról, nem mernek beszélni, kisebbségben vannak, megelhetesük forogván kockán s félnek a tótok esetleges bosszujától. Így fájó szívvel bár — mint előbbi híradónk panasozta — hallgatni kénytelenek. Bizony szomoró állapotok; a magyaroknak kell felni és hallgatni saját hazájában, amikor ellene dolgoznak ellen-segei...

— Anyakönyvi bejegyzések. *Születések*: Halász István Fekete Mária: Julianna, Rozália. Blacsuha Julianna: Jolán. Foltur János Kemenszki Mária: haivaszületett t. u. Bircsak János Mészáros Julianna: Margit. Kupper Ferenc Rosko Terezi: László. Vida István Katrusin Katalin: Vilmos. Elischer József Iszák Erzsébet: József. *Házasság*: Szűcs János Kötész Julianna özv. ref. *Halálozások*: Sloszár Margit 19 napos: veleszületett gyengeség. id. Kosztolányi József 76 éves: gyomorrák.

A közönség köréből.

A Lévai kereskedő ifjak mulatságán felülfizettek: Dr Weisz Lipót 10 K, Engel Gyula, Dr Balog Sándor, Berger Ernő, Pollák Vilmos, Lázár Emánuel, Weisz Kálmán, Lévai

Knapp Géza, Weisz Salamon kávé, Dr. Priszner Gyula, Dr Szilárd Samu, Weisz Benő 4—4, Kelemen Sándor Zseliz, Klein Benő, Dr Frommer Ignác, Dr Gergely Fülöp, Trebitsch Ignác, Bleier Rezső, Grünwald Samu, Löwy Lipót, Tauber Zsigmond Nkálna, Löwy Antal Ebedecz 3—3, Reizsmann Alajos, Deák Adolf, Singer Izidor, Wilcsek Salamon, Rapoport Manó, Holczmann Bodog, Szauer Izidor, Halász Lipót, Nagy Arthur, Schönstein Henrik, Kürti Gusztáv, N. N., Heimann Emil, Karácsonyi Elemér, Paschkus Ignác, Katona Imre, Dr Rohonyi Gyula, Frommer Mór, Schusitzky Samu, Munk László, Szauer Zoltán, Grenzer Hans, Kaiser Lajos, Dr Steiner Gyula, Köves Samu, Takács Samu, Rónai Emil, Salgó Siegfried, Berczeller Gyula, Löwy Miklós, Spitz Lajos, Szende Jenő, Blau Zsigmond, Rubin Andor, Glück Izidor, Groszmann Dezső, Weisz Ignác, Czaha József, Steiner Sándor, Klein Bertalan, Belian Sándor, Pudler Armin, Kern Oszkár, Dr Novotny Ernő, Löwy Ernő 2—2, Knapp Ignác, Frommer Imre, Weisz Mór, Steiner Izidor, Nyizsnyánszky János, Ifj Engel Gy., Fodor József, Horn Lipót Zseliz, Forschner Mór, Stranzki Mór, Hecht Ignác Kálna, Kohn Arnold Farnad, Deutsch Rezső, Karmán Gyula Verebély, Freund Nándor Ege, Rosenberg Miksa, Weisz Samu, Hochberger József, Kertész Lajos, N. N., Klein Armin 1—1 K. Jegy megváltások: Ferukó József, Zs, Báthy László, Knapp David, Vadász Zsigmond Bpest, Gern Aladár, Bécs 10—10, Sollner Simon, Heeg & Friedmann Bécs 6—6, Boros Gyula, Schwitzer Gyula, Kua József, Springer Mór, Partos Béla, Löwenberger & Pfeifer Bécs, Fleschl & Schuetter Fürköszentmiklós, Schicht György r. t. Aussig, Gal N Bécs, Szigecz & Unger Bécs, Janan Liebig & Co. Bécs, Brüder Joki Jägerndorf, Herman Pollack Sönné Bécs, Frankl A Herman és Fiai Bpest, Geiger Armin Bécs 5—5, Schulcz Ignacz papirkereskedő, Kovacs Alfred, Link Bernát, F. Schmidt & Wwe Bécs 4—4, Kornhauser es Hericka Trencsén, W Schmidt & Sönné Bécs, Singer és Kolman Győr, Kohn & Heim Bécs, Lustig & Beck Bpest, Glücksthal Gyula Bpest, Szekely es Tsa Kassa, W. Gy. 3—3 K. Mindezeknek továbbá a Lévai kath. körnek amiért zongoráját kölcsön adni szives volt, ugyszinten az előadásón szereplő nolyeknek hálás köszönetet nyulvanitja **Az elnökség.**

Köszönetnyilvánítás. A Lévai Izraelita Nőegyletem a következő adományok érkeztek: Lévai Keresk. Bank R. T-től 40 kor Schwartz Sándorne urasszonytól 5/20 Nagysáro 45/20 és

Wertheimer Izidor úrtól Garamszentbenedekről 1/2 vagon tűzifa. Fogadják a nemesen gondolkodó jötevők az egylet leghátasabb köszönetét.

DEÁK ADOLF Dr FROMMER IGNÁCZÉ titkár elnök

A cigaretta
csak akkor jó,
ha a papír

RATIO

AZ „APOBBÓ“

mozgó színház szombat
és vasárnap este 8 órakor
bemutatásra kerülő :-:-

Daloztatott szép műsora
a következő lesz:

Gimpli a nátháját gyógyítja
komikus.

Utazás a Mekongon természetes.

Nick Winter detektív
dráma 2 felvonásban.

Móric mint tenorista
komikus.

Jekill tanár rémitala
dráma.

Pál a tejkihordó
kacagató komikus.

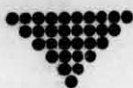

MODERN

ház a Mángorló utcában (17. sz.)
4 szoba, konyha, fürdőszoba, kamra,
pince, üvegezett folyosó, mellék-
épületben cselédszoba és mosó-
konyha, parkirozott udvar, gazda-
sági udvar, kis zöldseges kert,
kut az udvaron, május 1-től bér-
beadó esetleg eladó. Feltételek
Tokody Imre vendéglősnél tudha-
tók meg.

Kiskálnán 3 szobás lakás mellék-
helyiségekkel március 1-től kiadó.
Bővebbet Szauer Izidor és Mór
cégnél Léván.

ÁBRAHÁM PÁL
URISZABÓ LÉVA,
DOTTKA-U. 15. ♪

Tisztelettel értesíti a n. é. kö-
zönséget, hogy a tavaszi- és
nyári szövetek már megérkez-
tek és nagy választékot tart be-
lőlük raktáron. Mintagyűjtemé-
nyével kívánatra házhoz megy.

Egy elegáns doboz
finom levélpapír
névnyomással
már 1.50 fillértől
kapható

Schulcz Ignác
papíráruházában.

Lang és Kun központi szálloda étterem és kávéháza, a kereskedők találkozóhelye. Telefon 47

HANNA

vetőárpa eladó a lévai uradalomban. * Ara 22 korona métermázsanként.

Asztalos tanulóknak
egy ügyes fiu felvétetik
Agárdy Sándornál
Léva, Teleky-utca.

Ujdonság!

gázvilágítás csövezetek nélkül
100 gyertya fény, bárhova
alkalmazható, olcsó fogyasztás,
óránként 3 fill. egyedül
megrendelhető

**Schäffer
Arminnál**
Mangorló u. 8 Léván

BRÁDY-féle
GYOMOR-CSEPPEK
ezelőtt Máriacelli cseppek
több, mint 30 esztendő óta úgy bevittek,
hogy nélkülözhetetlenek minden háztartás-
ban. E cseppeknek utóéletmentlenül jó hatá-
sán van emésztési zavaroknál, azután párt-
atlan **gyomorrontás, gyomorerősíté-**
székekadás, fejfájás, gyom-
orcsák, emésztés, szédülés, éhség,
lanság, köhögés

1-1 cseppkor stb. ellen. 1-1

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy-
vegg K 1.60, kis üveg -90 fillér, 6 üveg-
get K 5.40, 3 nagy üveget K 4.80, be-
küldése után külf. franco

BRÁDY K. gyógyszerár
a „Mag. Királyhoz“ BECS
I., Fleischmarkt 2., Depot 5.

Ügyeljünk a védőjegyre, amely a máriacelli
Száz Máriát ábrázolja, a vörösszínű csoma
galására, s az aláírásra, amely az oldalt
levő kép másolata és utasításunk vissza-
minden utánzatot.

**akác:
gledicsia.**
nemes gyümölcsfa,
vadonc és szőlőveszöröl.

*Ungváry László
Cseggled.*

Gazdák figyelmébe!

**A budapesti műtrágya értékesítési szövetkezet
képviselősege**

**Ajánlok: Superphosfat / Chilisá-
Amoniak / Iétromot.**

Szárított marha- és sertés trágyát a legjobb
minőségben úgy vagonrakományt, mint
kicsinyben a legolcsóbb árak mellett.

Továbbá ajánl mindennemű erőtakarmány
cikkekét u. m: korpa, száraz répaszelet,
repce és kender pogácsát stb.

Werbovsky Joachim Léva, László-utca 2.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekez-
nünk, mert vörheny, kanyaró, typhus,
himlő és egyéb ragályos betegségek
telén fokozottabb erővel lépnek fel,
mint más évszakokban, így minden
háztartásban egy megbízható fertőt-
lenítő szer kéznél legyen. A jelenkor
legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és
eredeti üvegekben **50 fillérré**
minden gyógyszerárban és drogériá-
ban kapható. Hatása gyors és biz-
tos, miért is az összes orvosok
betegágyak fertőtlenítésére, antisep-
tikus köztiszítókra (sebekre és da-
ganatokra) kéz- és arcmosásra és
ragályok elhárítására, nőknek altesti
irrigációra stb. mindenkor ajánlják.

LISOFORM- szappan

finom, gyenge piperezszappan, 10%
lysoformot tartalmaz és antiszeptikus
hatású. Alkalmazható a legkényve-
sebb bőrre, még csecsemőkénél is;
szépití, megpuhítja és illatossá teszi
a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövő-
ben kizárólag ezen szappant fogja
használni. **Darabja 1 korona.**

Fodormenta- Lysoform

erősen antiszeptikus hatású szájviz.
Szájbűzt rögtön és nyomtalanul el-
tüntet és a fogakat konzerválja.
Használandó továbbá orvosi utasítás
szerint toroklobná, gégebántalmak-
nál és nátha esetén gurgulizásra.
Néhány csepp elegendő egy fél poh-
ár vízre. **Eredeti üvege 1 kor.
60 fill.**

Az összes lysoformkészítmények
kaphatók minden gyógyszerárban,
drogériában. Kívánatra bárkinek
ingyen és bérmentve megküldjük
az „Egészség és fertőtlenítés“
című érdekes könyvet.

**Ahol lysoform nem volna
kapható, oda közvetlenül is kül-
dünk 6 kor. előzetes beküldése
esetén 3 üveg lysoformot, 2 darab
szappant és 1 üveg szájvizet.**

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Újpesten.

HOLZMANN BÓDOG

Telefon 25.

divatáruháza Léván Kossuth Lajos-tér

Telefon 25.

Nagyobbitott divatáruházámban kész női fehérnemű
 úgy mint egész menyasszonyi kelengyék

igen jutányos árban kaphatók.

Legujabb férfi frakk és smoking ingek, gallérok, kezelők
 gombok, nyakkendők keztyük és kalapok.

Interurban telefon szám 12.

Tűzifa, szén és kokszt
 kapható

BRAUN JOZSEF és fiánál
 (Honvéd-utca, Wertheimer-ház).

WEISZ SIMON

nórinbergi- és rövidaru nagykereskedése

LÉVA, PETÓFI-UTCZA.

Dús választéku raktárt tart

faércz koporsókból
 koszorúk és az összes
 temetkezési cikkekből.

Házasulandók figyelmebe!

A legmodernebb lakberendezések, melyek saját
 műhelyemben készülnek, nagy választékban és szolid
 árnak mellett kaphatók

STEINER JÓZSEF

butor kereskedő, kárpitos és asztalosnál.
 Léván, Háti-utca 1. Wertheimer-féle ház.

Cukrász

dessert-sütemények, legjobb kiv. finomtorták, teasütemény
 és sandwich-különlegességek frissen, nagy választékban

Bartos Henrik cukrászdájában =
 Léva, Mártonffy-u. 2

készülnek. Bel és külföldi cukorkakülönlegességek gazdag
 választékban. — Parfait-készítményeim elsőrendűek

Házhoz szállítandó megrendelések pontos kivételre nagy súly lesz fektetve. Naponta szetküldés a vidékre is.

Mikulások és Krampuszok nagy választékban.

Singernél Singernél Singernél

mindenkor jutányos áron és a legelőzékenyebb kiszolgálás mellett kaphatók.

Üzletem nagyobbításával — tetemes kiadásokat nem sajnálva — a t. vevőközönség igényeinek kielégítésére törekedtem, kérem szíves pártfogását és üzletem jóindulatú támogatását.

Kiváló tisztelettel

SINGER IZIDOR

Léva — Főter (a városháza épületében).

ujjonnan nagyobbított üzletében

felvágottak naponta friss állapotban
virsliek virsliek naponta frissen
teasütemények legfinomabb minőségűen
teák, angol, orosz, és chinai legf. min.
bombonok, desszertek ésk ülnf. cukorkák
esokoládék Gerbaud és Schmidt-féle
rumok, bel- és külföldi
cognak
pezsgők, honi és francia
borok, finom palackbor és saját töltésű
ó bor, mélynek literje 1.10
fűszer és liszt
friss uradalmi tej
teavaj naponta friss, 1 kg. 3.20
szántói savanyuvíz

KÁLMÁN FERENCZ

műbutor asztalos

Zsarnóca, Bars megye.

Raktáron tart saját készítményű legujabb stylum szobabutorokat, háló, ebédlő és konyha berendezéseket, diványokat, valamint az összes elképzelhető butoroknak legolesőbb bevásárlási forrása.

Butort saját butorszállító-kocsiján bárhová házhoz szállít. Pontos és gyors kiszolgálás. Kivánatra

Pártoljuk a magyar ipart.

rajzokkal bárhol megjelenek.

Megérkeztek tavaszi újdonságok

Malin csipke kelmék Mtr. K. 2.20-tól feljebb

„ csipkék és betétek 0.40-től „

Val. „ és betétek 0.04-től „

legujab gyöngy matricák és betétek arany és ezüst gyöngy rojtok nagy választék béli készletben és legyezőben valamint kész női bluzokban

smocking ingek. és nyakkendők
legjutányosabban beszerezhetők

LINK BERNÁT

ujjonnan megnyílt úri és női divat üzletében

Kálvin Palota
(Kosúth Lajos tőr)

Steiner Sándor

óras és ékszerész.

Lé.án, Városi szálloda épületében.

Dús arany és ékszer raktár.

Mindennemű arany és ezüst ékszerekben, valamint arany, ezüst és nikkell órákban.

**Nagy raktár Omega óra
különlegességekben.**

**Ajánlom valódi ezüst és
china ezüst dísztárgyaimat,
ugyszintén ezüst
evőeszközeimet.**

**Szép választék
inga órákban.**

Használjunk! KABINA-féle! Viasz szinszappant

Mosáshoz a legjobb, legtakarékosabb egyszéri átdörzsölése ezzel, felér más szappannal való 3-szoros átdörzsölés.

Tisztaságért szavatosság!

Szíves tudomására adom a t. közönségnek, hogy túlhalmozott szövet raktáromban nagy választék áll rendelkezésére különböző férfiszövetekből,

Egy férfiöltönyt

a legfinomabb ANGOL vagy hazai kelméből ami ezelőtt 80 kor. volt, most 50—55 koronáért állíthatom elő, készpénz fizetés mellett. Kérem tehát a rendkívüli kedvező alkalmat felhasználni és ruha szükségletét még a készlet tart ilyen előnyösen nálam beszerezni.

Kiváló tisztelettel
Borcsányi Gyula
főrriszabó.

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

Knapp Dávidnál Léván.

Telefon szám 33.

Hoffher és Schrantz
Mayfarth Pk. és Tsa.
Alfa Separator

gepeinek vezérképiselete.

Ganz-féle motorok
állandóan üzemben
láthatók

Műkölapos jégszekrények. Világhírű Rapid láncoskutak.

Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban

HA

még nem győződött meg arról, hogy mily előnyöket nyer akkor, ha nyomtatvány és iroda szükségletét Schulcz Ignác papirkereskedésében szerzi be, tegyen egy próbarendelést és meggyőződik a cég szoliditásáról és előzékenységéről.

MODERN BÜTOROK

Kárpitos és diszítő munkák.

Teljes lakberendezések

Weisz Ármin Cégvezető: Kohn Nathan

butorkészítőnél szerezhetők be Zsarnóczán.